

5795.

Q. D. B. V.

EXCERPTA CONTROVERSIARUM
DE

USU SENATUS-
CONSULTI
VELLEJANI

17134

TAM IN FORO ROMANO
QUAM IN FORO GALLICO

Quas

PRÆSIDE

VIRO *Nobilissimo, Amplissimo,*
Consultissimo atq. Excellentissimo

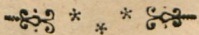
DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,

J.U.D. Pandect. & Jur. Can. Prof. P.
Ordinario Celeberrimo,

Solenni disquisitioni sistit

FRANCISCUS PARADIS
Weissenburgensis, AUCTOR.

Ad Diem 25th Febr. M DCC XL

ARGENTORATI,

Typis SPOORIANIS.

o nemo
regula
que fa-
e rece-
ritio de-
nes co-
e quod
ta vo-
am erit
n rece-
abjudi-

an-

um
en habes,
ra?
m.

ehenh.

incit 22

EXCERPTA CONTROVERSARUM

DE
USU SENATUS
CONSULTI
VULGARIS

TAM IN FORO ROMANO
QUAM IN FORO GALICO

DR. JOHANNES HENRICO

FELZIO

ED. D. F. F. & J. C. F. F. F.

FRANCISCHUS PARADIS

WILHELMUS HUGO

DE ANTIQ. JUR. ROM.

THE STORIANIS

V I R O
PER-ILLUSTRI
DOMINO
DN. FRANCISCO
DIETREMAN
IN SUPREMA ALSATIÆ
CURIA SENATORI
EXCELLENTISSIMO
CIVITATISQUE COLMARIENSIS
PRÆTORI REGIO
DXTERRIMO
DOMINO AC PATRONO
MAXIME VENERANDO

*Antus est, Vir Per-Illu-
stris, pretiosarum virtu-
tum tuarum cumulus,*

):(2 ut

ut dispicienti mihi, quem hisce pagellis protectorem quererem, nulum certe dignius nomen occurrerit, quam illud, quod in TUA persona supremus Alsatiæ Senatus Civitasque Colmariensis quam maxime honorat. Nihil dicam de eruditione & justitia, quæ excellentem undiquaque animum tuum comitantur atq; sustentant; quippe functiones, quibus Rex Christianissimus TE dignatus est, has virtutes in pectore Tuo ad ultimum perfectionis gradum pervenisse sat abunde demonstrant. Sed illas potius in considerationem traham,

traham, quæ humanissimum atque benignissimum erga miserandi statûs personas, viduas, pupillos, similisque conditionis alias affectum atque propensionem declarant. Sane optimo fundamento ex humanitate TUA colligere possum, TE, Per-Illustrem Virum, æquissima mente esse laturum præsentem meum conatum, qui patrocínio tuo theses ad disputandum selectas devoto animo subjicit. Stimulum hujus rei auxit quotidiana favoris tui in nostram familiam experientia, quæ uti hæcenus haud vulgarem felicitatis

tis

*tis nostræ partem confecit, ita fidu-
ciam de continuando favore TUO
adeo in nobis erexit, ut primitias
hasce juridicas Tuo nomini non
consecrassè nefas fore duxissem. Ac-
cipe ergo devotionis meæ pignus,
atque simul votum, quod de diutis-
sima salutis TUAE prosperitate
Per-Illustrisque nominis TUI con-
servatione fortunatissima coram
divina majestate supplicibus suspi-
riis fundo,*

PER-ILLUSTRI NOMINI
TUO

Additissimus Cultor

PARADIS.

Controversia I.

An Senatus-Consultum Vellejanum sit justum?

Mnis ille, qui justitiam alicujus actus vel negotii considerare cupit, inquirere debet, an actus ille cum regulis juris generalibus conveniat, necne; jam autem, si video, Senatus-Consultum Vellejanum permittere mulieribus, ut à fide data recedant, hoc ipso conscientioso Juris Consulto in mentem venire potest, primam regulam juris (*neminem esse ledendum*) non bene esse observatam; qui enim à fide data recedit, ille jus alteri per fidem datam quæsitum

A tum

tum intervertit, quod maxime foemina per beneficium Senatus-Consulti Vellejani facere videtur.

Adeoque hoc beneficium, quia ruptam fidem tolerat, magis dicendum esset maleficium; quippe notum est, nulla privilegia posse introduci, nisi magna æquitate nitantur; hinc forsân est, quod in Gallia Senatus-Consultum Vellejanum non habeat usum, quæ tutius conscientia putavit, si foeminæ æque bene ac viri ad fidem servandam tenerentur.

Verum enim vero, quia Senatus-Consultum Vellejanum tantum circa fidejussionem, non circa alia negotia occupatum est; videamus, an non hujus juris singularis ratio dari possit. Et primo quidem pro fundamento totius dispositionis ponenda est imbecillitas sexus, quæ talis est, ut facile possint foeminæ persuaderi aut blandimentis aut concussione ad intercessionem subeundas. Itaque Legislator ita potest ratiocinari; quicumque ob imbecillitatem facile potest persuaderi ad fidejussiones, illi Legista-

giffator potest interdicerere fidejuffiones, fi potest interdicerere, multo magis potest permittere electionem, an velit fidem datam fervare, an vero per pœnitentiam à contractu recedere; itaque nihil hoc in jure apparet, quo aut juris naturalis regula, aut falus publica violetur, vide *Regnerum Diffp. 25. n. 1.* quin potius utraque rite constituitur, quod quidem eo magis fuafit reipublicæ falus, quo corruptiores fœminarum Romanarum mores eo tempore cernebantur.

Specialis adhuc fupereft ratio prudentiæ Romanorum civilis, quæ interceffiones inter munera virilia retulit; jam autem fœminæ exclusæ erant ab omnibus officiis virilibus, ergo & ab interceffione. Atque, cum in civilibus illis officiis, quæ fœminis interdicta erant, opera nudumque earum ministerium verfaretur; in fidejuffione vero etiam periculum rei familiaris *l. 1. §. 10. hoc titulo;* itaque multo magis adimendum eis fuit hæc officium virile, ex prudentiæ civilis præcepto; ita ratiocinante *Schiltero nostro Exercita-*

tionem ad Pandectas 28. §. 4. intercessio autem ad munera virilia ex principiis Romanorum ideo pertinuit, quia intercedere seu fide-jubere est defensionis quædam species & vicissim l. 2. § 3.

Controversia II.

An fœminæ illustres Comitissæ, Abbatissæ &c. possint exceptionem Senatus-Consulti Vellejani opponere.

Quia Senatus-Consultum Vellejanum de omnibus fœminis generaliter loquitur, ideo pro affirmativa sententia aliquis stare posset, præprimis, cum videat, fœminas illustres æque imbecillis intellectus esse, ac sunt fœminæ privatæ; neque enim splendor generis aut natalium melioris prudentiæ ideam imprimat, sed accidentalis est, & ipsum intellectum non attingit. Accedit, quod fœminæ privatæ sæpe prudentiores sint ipsis illustribus, cum negotiis dome-

domesticis atque œconomicis magis assue-
fiant, magisque applicentur. Itaque non
est, cur fœminæ illustres deberent Senatus-
Consulti Vellejani exceptione carere.

Rationes tamen pro negativa sententia
videntur esse fortiores. Cu m enim Abba-
tissæ, Comitissæ, Principissæ & similis digni-
tatis fœminæ virilia & altioris indaginis
negotia recte sustinere, in specie vero pro
tribunali sedere, jus dicere, commissiones
perficere, arbitri officium suscipere possint
per *cap. 42. de electionibus in 6. cap. dilecta
de Arbitris cap. dilecta de Confirmatio-
nis utili & inutili*, multo magis nego-
tium fidejussionis tanquam privatum &
infimæ sortis negotium expedire pos-
sunt. Qui enim auctoritatem suam in-
terponere potest in causis publicis, ille
certe in causis privatis fidem suam sine ullo
dubio poterit interponere; & si fœminæ
aliquando creditur in sententia dictanda,
cur ei non crederetur in fide jubendo? Ita-
que hæc omnia suadent, in talis dignitatis
fœminis imbecillitatem intellectus à legis-

latore non esse præsumendam, præcipue, cum legislatori turpe esset, foeminam in dignitate constituere, & tamen deinde imbecillitatem ei affingere velle, quæ à dignitatis exercitio debet esse aliena.

Ex his igitur patet, Senatus-Consultum loqui tantum de plebejis illis & minorum gentium mulierculis, quæ in pulvere privato vitam degunt, atque ad munera & honores civiles aditum non habent. Illud quidem negandum non est, tempore Justiniani ipsam Augustam seu Cæsaris uxorem judicare non potuisse; sed per se tamen à judicando non arcetur, si constituta sit vicaria, vel vicem tenens; &, licet ponam, Reginam tempore Justinianæo non habuisse facultatem judicandi, non tamen exinde sequitur; ergo non habuit facultatem fidejubendi; partim, quia est in dignitate constituta excellentiori, partim quoque, quia in reliquis negotiis Augusta æque bene, ac Princeps legibus soluta est, salva semper Augusti seu Principis autoritate. Injurius ergo potius esset, foeminis illustribus

tribus privilegium Senatus-Consulti Vellejani adjudicare velle.

Conferatur circa hanc quæstionem *Heringius in tractatu de fidejussionibus cap. 7. n. 517.* qui gloriatur, se primum esse, qui in hac materia nullum prævium secutus sit, & magistrum semetipsum habuerit. Conf. omnino etiam *Schilterus ad ff. qui distinctius hic incedit.*

Controversia III.

An fœmina possit renuntiare Senatus-Consulto Vellejano?

Regula quidem est, quemlibet juri pro se introducto renuntiare posse; sed id tamen limitationem recipit, si renuntiatione illa publicæ utilitatis finis haud turbetur; sic filii familias mutuam pecuniam accipientes non possunt renuntiare Senatus-Consulto Macedoniano, *leg. 7. §. 14. leg. 38. ff. de pactis. leg. 1. pr. de Senatus-Cons-*

Consulto Maced. quia non tantum in filiorum familias, sed ipsorum patrum imo publicæ utilitatis favorem est introductum; sic ex analogia Juris Pontificii Clerici habent beneficium fori, ita, ut non possint coram iudice seculari conveniri; non tamen poterunt foro Ecclesiæ neque expresse neque tacite renunciare, quia hoc privilegium non in singulorum Clericorum favorem, sed totius clericalis ordinis gratiam introductum est, imo in gratiam ipsius jurisdictionis Ecclesiasticæ. His præsuppositis videtur, fœminam quoque non posse Senatus-Consulto Vellejano renunciare, quia illud Senatus-Consultum non in hujus vel illius favorem introductum esse constat, præprimis, cum videatur absurdum esse, imbecillitati propriæ renunciare velle, cum eodem jure stultus atque prodigus stultitiæ seu prodigalitati propriæ renunciare possit.

His tamen non obstantibus contraria sententia verior est, quæ statuit, mulierem de jure sibi competenti & vi Senatus-Consulti

sulti edoctam renuntiare posse Senatus-
 Consulto Vellejano; non enim imbecilli-
 tas fœminarum tanta est, ut possit compa-
 rari lubricitati minoris ætatis, aut insanix
 ipsius furiosi; supponimus enim fœmi-
 nam majorennem, & de vi Senatus-Con-
 sulti certioratam, ut possit deliberare per
 aliquod temporis spatium, an consultum
 sit, huic beneficio renuntiare, necne?
 Neque porro hoc privilegium in fœmina-
 rum collective sumptarum favorem est
 introductum, sicuti privilegium fori cleri-
 cis collective sumptis datum est; sed in
 singularum fœminarum distributive sum-
 ptarum utilitatem hoc Senatus-Consul-
 tum proditum est.

Fundamus sententiam nostram in *leg. 32.*
§. 4. ff. hoc tit. quæ ita habet: si mulier pro
 eo, pro quo intercesserit, iudicium parata
 sit accipere, ut non in veterem debitorem
 actio detur, quoniam Senatus-Consulti
 exceptionem opponere potest, cavere de-
 bebuit, exceptione se non usuram, & sic ad
 iudicium ire; si ergo mulier potest cavere,

B

Sena-

Senatus. Consulto Vellejano se non usufram; utique poterit etiam renuntiare.

Antonius Faber quidem negat, ex hoc textu allegato renuntiationem mulieris esse fieri posse, quia in eo nihil dicitur de renuntiatione sed tantum de cautione; magnam autem differentiam esse inter cautionem & renuntiationem; sed respondetur; licet verum sit, legem tantum de cautione loqui; tamen illud diffitendum non est, hanc cautionem in effectu esse ipsam renuntiationem; qui enim cavet, se nolle e. g. debitum centum thalerorum petere, ille sine dubio renunciat illis centum thaleris. Itaque patet exinde, *Antonium Fabrum* id facere, quod Galli *chasser aux mots* vocant; nam nec ipse modo citatus Author diffiteri debet, renuntiationem huic Senatus. Consulto Vellejano à muliere faciendam expressis verbis esse permissam in *Auth. matri & avia Cod. quando mulier tutoris offic.* quæ hujus est tenoris: matri & avia secundum ordinem tutelam etiam ante agnatos subire permittimus,

mus, si inter gesta nuptiis aliis & Senatus-
 Consulti Vellejani auxilio renuntiaverit.
 Ergo exinde claret, legislatorem expresse
 sexui foeminino concessisse facultatem re-
 nuntiandi, quam tantum eo casu habere
 non possunt, si sine deliberatione praevia
 caeco impetu juri suo renuntiare vellent.
 Patet denique ex his omnibus, imbecillita-
 tem sexus foeminini in negotiis deliberatis
 à legislatore in foemina non praesumi; ita-
 que sequetur exinde, foeminam optima
 ratione juri suo renuntiare posse.

Controversia IV.

*An foemina obligetur, si aeta-
 te major post biennium ite-
 rato se pro marito obliga-
 verit?*

Certum est, foeminas pro maritis inter-
 cedentes aequè bene exceptione Sena-
 tus-Consulti Vellejani adjuvari, ac si pro

extraneis intercederent; mariti enim persuasionibus uxor magis est obnoxia, cum semper ejus brachio quasi adhæreat, & blanditiis plus justo credere prona sit; hinc etiam videtur, fidejussionem pro marito adhuc imbecilliozem esse seu invalidiorem illa, quæ fit pro quovis extraneo; hinc quæritur? An foemina semel pro marito intercedens, si intercessionem post biennium repetierit, nihilominus possit exceptione Senatus-Consulti Vellejani se tueri? Contra foeminam militat generalis regula, quæ continetur in *leg. 22. de Senatus-Consulto Vell.* ubi dicitur, mulierem ætate majorem post biennium iterato pro extraneo se obligantem exceptionem Senatus-Consulti Vellejani opponere non posse; quia sibi imputare debet, si, quod sæpius cogitare poterat & evitare, non fecit, sed ultro firmavit; neque poterit opponi, hancce legem de extraneo tantum non autem de marito loqui, cum graviter sententiam hanc corroboret *Nov. 61. Cap. 1. §. 1. & 2.* in qua permittitur marito, rem do-

dotalem hypothecare, vendere, aut quovis modo alienare, si consensus foeminae geminatus post biennii tempus elapsum accedat; imo ipse Imperator se refert ad leges de intercessionibus scriptas, & rationem addit, cur geminatum mulieris consensum ad obligationem producendam validum esse velit; plura namque ex primo mox auditu delinquentur à muliere quippe mariti seductionibus facile decepta & propria negligente jura; cum vero in plurimo tempore cogitaverit pro negotio, erit forsàn cautior.

Contraria tamen sententia solidiori nititur fundamento ob *Nov.* expressam 134. *Cap. 8. Et ob auth. si qua mulier Cod. ad Senatus-Consultum Vell.* quæ de intercessionibus mulierum ex professo agentes ita disponunt: si qua mulier crediti instrumento consentiat proprio viro, aut scribat, & propriam substantiam aut seipsam obligatam faciat, jubemus, nullatenus hujusmodi valere aut tenere, sive semel sive multoties hujusmodi aliquid pro eadem re fiat, sive privatum sive publicum sit debitum,

tum, sed ita esse, ac si neque scriptum esset, nisi manifeste probetur, quod pecunia in propriam ipsius mulieris utilitatem expressa sit; ex his itaque patet, mulierem nullo modo pro marito aut fidejubere aut bona sua seu propriam substantiam pro marito oppignorare posse; imo ampliant interpretationem hujus *Novellæ* Doctores, ita, ut mulier pro marito fidejubens nequidem Senatus-Consulto Vellejano renunciare possit; neque renuntiationem valere, quamvis sæpius fuerit repetita, nisi in specie *Nov. allegatæ* seu *Auth. si qua mulier. jurato* renunciaverit; tunc enim jure Canonico & in praxi valere notat *Strykius de usu hodierno Pandectarum ad hunc titulum §. II.*

Neque nobis obstat in rationibus dubitandi allegata *Nov. 61. Cap. 1.* si enim casum illius *Novellæ* bene quis secundum omnes circumstantias pensitaverit, & cum *Nov. 134.* contulerit, statim videbit, inter istos duos textus nullam esse pugnam neque antinomiam; in *Novella* enim 134. pro-

prohibetur foemina, propriam substantiam aut seipsam obligatam facere, sed in *Nov.* obstante foemina neque se neque propriam substantiam obligat, sed tantum consentit in alienationem rerum à marito propter nuptias donatarum, quarum rerum uxor neque dominium neque possessionem neque usumfructum habet; contra clarum est uxorem in *Nov.* 61. contra Constitutionem *Novella* 134. nihil agere; imo, etiam si quis dicere vellet, foeminam neque futuro interesse in favorem mariti renunciare posse; tamen nobis non contrariaretur, quia eadem *Novella* 61. expresse distinguit inter maritum, qui plura bona præter res propter nuptias donatas possidet, & inter illum, qui nihil amplius possidet; nam in hoc ultimo casu, licet secundo vel frequenter consentiat mulier, nihilominus causa ad intercessionis rationem fertur, eo effectu; ut perpetuam habeat exceptionem Senatus-Consulti Vellejani. Concludimus ergo, foeminam quidem marito consensum geminum adhibere posse,

posse, ut res propter nuptias donatas hypothecet, aut vendat; sed suam personam propriam suaque bona propria pro marito obligare non posse; etiamsi vel centies intercessionem suam repetierit.

Controversia V.

An fœmina obligetur ex intercessione juramento confirmata?

FOeminam obligari ex intercessione juramento confirmata, non tantum juramenti indoles, sed & legis Civilis ratio demonstrare potest; qui enim jurat, ille non tantum se homini obligat, sed etiam ipsi DEO, quem ut testem atque vindicem invocat in casum perfidiæ; unde etiam juris Canonici authores non tam justam quam piam regulam tradidere, quæ hæc est: quotiescunque juramentum servari potest sine detrimento salutis æternæ, toties illud est obser-

observandum per *Cap. 9. X. de jurejurando*. sed quis non videt foeminam intercessionem juramento confirmatam adimplere posse, sine propriæ salutis jactura; nec peccatum est, obligationi, quam quis contraxit, satisfacere velle.

Confirmat in nostro casu proposito opinionem affirmativam *Auth.* quæ legi i. *Cod. si adversus venditionem* subjicitur. . . .
 Sacramenta puberum sponte facta super ,, contractibus rerum suarum non retra- ,, ctandis inviolabiliter custodiantur; si ita ,, que minores possunt juramento confirmare negotia sua, ad eum effectum, ut beneficium in integrum restitutionis non habeant; certe etiam foemina, quæ maior est, juramento quoque poterit confirmare intercessionem ad eum effectum, ut beneficium Senatus-Consulti Velleiani opponere non possit; & hanc sententiam sequuntur *Frantzkiius ad Senatus-Consultum Vell. num. 27. 28. Hottomannus tit. 3. observat. 3. n. 5. Fachineus lib. 2. Controversiarum Cap. 61.*

C

Nos

Nos tamen non obstantibus tam legibus quam autoritatibus doctorum defendere conabimur, foeminam ex intercessione jurata non esse obligatam secundum praecipua juris Romani; hoc enim juramentum consideratur ut accessorium illius actus, cui adjicitur, si principale negotium validum est, juramentum ei accedens etiam censetur validum, si autem invalidum est, juramentum etiam invalidum erit. Sic, quia intercessio mulieribus à Romanis legumlatoribus est prohibita, in tantum, ut nequidem naturalis obligatio in foemina radicetur, hinc etiam juramentum intercessioni accedens non potest contra intentionem legislatoris id confirmare, quod noluit esse ratum. Neque nobis obstat *Auth.* supra allegata, sacramentum enim in illo casu accedit actibus per se validis plenam obligationem tam civilem quam naturalem producentibus, & tantum per in integrum restitutionem rescindendis; ideo etiam juramentum accedens potest confirmare negotia pube-
rum

rum per se valida, ad eum effectum, ut restitutio in integrum non amplius locum habeat; præprimis, cum secundum communem doctorum sententiam juramentum corporale faciat ex minori maiorem. Sed in nostro casu, ubi fœmina jurato pro alio intercedit, illa nequidem naturaliter est obligata; itaque juramentum accedit obligationi in totum reprobatae & pro irrita declaratae; ergo ab actibus minorum ad actus fœminarum ex dicta *Auth.* non valebit consequentia. Si tamen secundum Jus hodiernum & principia Juris Canonici casum decidere vellemus, utique intercessio juramento confirmata fœminam in tantum obligabit, ut non possit exceptionem Senatus-Consulti Vellejani opponere, cum juramentum hodierno Jure in hoc casu tacita sit renuntiatio; imo Jurisiurandi in ipsa renuntiatione ille est effectus, ut, quam primum constat, juramentum à fœmina esse interpositum, non amplius petatur probatio, eam de jure sibi competenti edoctam atque certioratam fuisse, cum

C 2 jura-

juramentum loco certiorationis fit, & ad
jurisiurandi interpositionem ea delibera-
tio requiratur, quæ ad renuntiationem.

Controversia VI.

*An Senatus-Consultum Velleianum in Gallia locum
habeat?*

Molinaus tractatu de usuris quæstio-
ne 38. n. 292. censet, Senatus-Con-
sultum Velleianum retineri servarique in
Gallia, non obstante, quod mulier pos-
sit pro marito mutuum accipere, vel ali-
ter se obligare, ait enim, id in Gallia ideo
esse receptum, quod inter virum & ux-
orem plerisque in locis vigeat bonorum
communio; hinc enim præsumi mari-
tum obligari, & fideiubere, aut mutuum
accipere in communis societatis incre-
mentum: itaque distinctionem adducit
inter

inter fideiussionem pro marito & fideiuf-
sionem pro tertio seu pro extraneo. Illo
casu Senatus-Consultum Velleianum lo-
cum non habere, non quia abrogatum,
sed, quia impeditur ob qualitatem uxoris,
quæ in perpetua societate cum marito
est. Hoc casu utique Senatus-Consulto
Velleiano mulierem adiuvari, neque pos-
se aliquod vestigium ostendi, quo appa-
reat, Velleianum ratione tertii esse abro-
gatum. Imo ampliat sententiam suam
adeo, ut etiam neget, mulierem obligari
pro marito intercedentem, si jam facta
fuerit bonorum separatio, si pro viro in-
tercesserit non societatis causa, sed in rem
mariti, eorumve, qui marito sunt con-
iuncti, aut, si fideiusserit pro marito in
aleam profusuro.

Sunt tamen Doctores, qui Velleja-
num in Gallia locum non habere di-
cunt, inter quos est *Claudius de Ferriere*
Advocatus Parisiensis qui in *Introductio-*
ne ad Praxin, quam ad ordinem Alpha-
beticum instruxit, concedit quidem Se-

natus-Consultum Vellejanum sæculo 16. adhuc in usu fuisse, sed per edictum *Henrici IV. Regis Gallie* anno 1606. expresse abrogatum esse, foeminasque valide obligare se posse pro alio ostendit, modo si habeant maritos, mariti in obligationem consentiant, & auctoritatem ad validum fidejussionis effectum præstent, Verba ejus hæc sunt : „ Par l'Edict du Roy Henry IV. „ de l'an Mil six-cent six le Vellejan est „ abrogé presque dans toute la France, „ en sorte, que les femmes peuvent valablement s'obliger pour autrui, sans renoncer au Vellejan; pourveu que, si elles „ sont mariées, leurs maris y consentent „ & les autorisent a cet effect; supposito itaque edicto hoc jus commune in Gallia ratione fidejussionis foemininæ hoc est, ut fere in omnibus locis foeminæ Senatus-Consulto Velleiano non amplius releventur, sive sint conjugatæ, sive non sint; hoc tamen cum temperamento, ut illa fidejussio mulieris valida sit, cui accesserit maritalis, ut itadicam, auctoritas.

Vide-

Videmus itaque, non in totum Senatus-Consultum Velleianum abrogatum esse in Gallia. Sic, cum uxores sine consensu & autoritate maritorum se pro aliis obligant, videtur beneficii Velleiani adhuc hodie usum esse; sollicitè enim distinguit edictum illud inter fœminas, ut barbare loquar, autorifatas & non autorifatas.

Justitia edicti in eo forsan quærenda est, quod mulieres instructæ consensu maritali non præcipitanter, non inconsulto sed prævia deliberatione obligationes tales in se suscipiant; quod autem prævia deliberatione obligationem quandam produxit, jure naturali æquum est, ut etiam sustineatur. Neque fœmina eo in casu poterit dicere, se esse deceptam, quia non sola, & propriæ libidini relicta pro alio fideiussit, sed consentiente, approbante & ratihabente eo, qui naturaliter maximam ipsius curam habet; imo, qui etiam ex civili ratione ob introductam bonorum communionem tam de lucro quam

quam de damno ex fideiussione oriundo
participare potest.

Ceterum *Auth. si qua mulier*, qua
foemina prohibetur pro marito intercede-
re, in Gallia Consuetudinaria locum non
habere facile concessero, jurisque huius
rationes in consuetudinaria bonorum
commune optime *Molinæus*
& alii posuerunt.

Strassburg, Diss. 1711-15

X 2310583

745.

Q. D. B. V.

EXCERPTA CONTROVERSIARUM
DE

1713/4
**USU SENATUS-
CONSULTI
VELLEJANI**

**TAM IN FORO ROMANO
QUAM IN FORO GALLICO**

Quas

PRÆSIDE

*VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
Consultissimo atq, Excellentissimo*

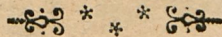
**DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,**

J.U.D. Pandect. & Jur. Can. Prof. P.
Ordinario Celeberrimo,

Solenni disquisitioni sistit

**FRANCISCUS PARADIS
Weissenburgensis, AUCTOR.**

Ad Diem 25th Febr. M DCC XI

**ARGENTORATI,
Typis SPOORIANIS.**

